
SAĞLIK YÖNETİMİ ÖĞRENCİLERİNİN GİRİŞİMCİLİK ÖZELLİKLERİ ÜZERİNE BİR ARAŞTIRMA

Nilay *GEMLİK** Ramazan *KIRAÇ***

Öz

Girişimcilik ve yöneticilik niteliklerine sahip olan kişiler sadece işletmelerinin başarısı için değil, aynı zamanda ülkelerin ekonomik başarısına da damgalarını vurmaktadırlar. Ülkemizin ekonomik gelişmesini gerçekleştirebilmesi için, girişimcilik potansiyeline sahip insanlarımızın ön plana çıkarılması gerekmektedir. Girişimcilik niteliklerine sahip insanların dümenin başına geçmesi gün geçtikçe daha önemli hale gelmektedir. Ekonomik değerlerin yaratılmasında en büyük paya sahip olan girişimcilik cazip hale getirilmelidir. Bugün birçok fakülte ve yüksek okulda işletmecilik dersleri verilmektedir. Ancak verilen bu eğitimlerle, öğrencilere işletmenin nasıl yönetilebileceği hakkında bilgiler verilmekte fakat kendi işini kurma arzusu içinde bulunanlara tam bir katkı sağlanamamaktadır. Öğrencilerin girişimcilik konusuna bakış açısı kazanmaları yönünde vurgu oldukça düşük düzeyde yapılmaktadır. Bu araştırmada 'Marmara Üniversitesi Sağlık Yönetimi Bölümü Öğrencilerin Girişimcilik Özelliklerini' belirlemeye yönelik olarak tasarlanmıştır. Öğrencilerin girişimcilik hakkındaki düşünceleri, girişimcilik özelliklerini taşıyıp taşımadıkları tespit edilmeye çalışılmıştır. Ayrıca öğrencilerin girişimcilik özellikleri varsa bile onları girişimci olmaktan vazgeçiren nedenler belirlemeye çalışılmış ve bu nedenleri ortadan kaldıracak çözüm önerileri sunulmuştur.

Anahtar Kelimeler: Girişimci, Sağlık Yönetimi, Sağlık Yönetimi Öğrencileri, Yönetici.

THE RESEARCH ON ENTREPRENEURSHIP CHARACTERISTICS OF STUDENTS IN HEALTH CARE MANAGEMENT

Abstract

People having entrepreneurial and managerial qualities have permanent effects on both the success of their own business and the economic success of countries over the world. In this regard, for the development of our country's economy, people having potential of entrepreneurialism must be put into the forefront. For this reason, preceding of the people with entrepreneurial qualities is becoming increasingly significant. Entrepreneurship which has the largest share in the creation of economic values should be more attractive. Today in the context of giving the certain importance to entrepreneurship, business administrations courses are offered in many colleges and faculties. However; through this education students are given information about how a company is operated but it is not provided a precise contribution to those who desire to establish their own business. In this case, the issue of entrepreneurship should be emphasized so that students gain perspective. This study for identifying the "Entrepreneurial qualities of the Students of Health Management Department of Marmara University" examines the ideas of the students on entrepreneurialism and whether the students have the entrepreneurial qualities or not. In addition, it is discussed the reasons causing them not being an entrepreneur even if they have these qualities and is offered present solutions eliminating these causes.

Key Words: Entrepreneur, Health Management, Health Management Students, Managers, Entrepreneurial Characteristics,

---

* Doç.Dr. Marmara Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi, Sağlık Yönetimi Bölümü,

** Arş.Gör. , Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi, İİBF, Sağlık Yönetimi Bölümü.

GİRİŞ

İnsanları girişimci olmaya yönlendiren ve bu konuda başarılı kılan en önemli etken kişinin "Girişimcilik Kapasitesi"dir. Bu kapasite bizzat kişiyle ilgilidir ve başka bir işletme için hiçbir değeri yoktur. İnsanlar sahip oldukları bu girişimcilik kapasitesinden yararlanarak bağımsız çalışma hayallerini gerçekleştirmek veya yeteneklerini kanıtlamak ya da yaratıcılıklarını ortaya koymak amacıyla iş hayatına atılmaya karar verirler. Girişimci olmak ve başarıyla bir işletmeyi yönetebilmek için girişimcinin belli karakteristiklerinin olması gerekir.

Günümüzde insan yaşamının kalitesini artırmaya yönelik bütün alanlarda önemli bir dinamik öğe olarak karşımıza girişimcilik ve buna bağlı olarak yenilik ve yaratıcılık kavramları çıkmaktadır. Girişimci kavramı sosyal bilimlerin tüm alanlarında kalkınma ve gelişmeyi sağlayan bir güç olarak kabul edilmektedir. Köken olarak Latince "intare" kökünden gelen girişim kavramı, İngilizcede enter(giriş) ve pre (ilk) kelime kökenlerinden gelmekte ve entrepreneur yani ilk girişen, başlayan anlamına gelmektedir.(Korkmaz 2000 s.165)

Üretim faktörleri, üretim faaliyetlerinde kullanılan değerleri ifade etmektedir. Bunlar; emek, sermaye, doğal kaynaklar ve girişimciyi içermektedir. Girişimci, insan ihtiyaçlarını karşılayacak mal ve hizmetleri, kuracağı işletmelerle sağlar. Üretim faktörlerinin bir araya getirildiği, teknik, ekonomik ve hukuki birimlere, girişim veya işletme denilmektedir. Ayrıca girişimcinin bir işletme kurmak veya üretim faktörlerinin bir araya getirmeye yönelik bütün çabaları da girişim olarak ifade edilmektedir.(Tutar ve Küçük, 2003.s.161)

Girişimcilik kavramı değişik şekilde tanımlanır. Bunlardan birkaç tanesi şöyledir. İktisat teorisinde girişimci; "üretim faktörlerini bir araya getiren kişi" olarak ifade edilmektedir. Bazı tanımda girişimcinin bireysel özelliklerine vurgu yapılmaktadır. Örneğin risk alma, boşlukları görebilme, fark yaratabilme, aşırı çalışmadan yılmama, kendini gösterme gibi hem kişilik hem de iş yapma özelliklerini öne çıkaran tanımlara sıkça rastlanmaktadır. Bir başka tanımda ise:

"Girişimcilik; yaşadığımız çevrenin yarattığı fırsatları sezme, o sezgilerden düşler üretme, düşleri projelere dönüştürme, projeleri yaşama taşıma ve zenginlik üreterek insan yaşamını kolaylaştırma becerisine sahip olmaktır. (www.ytukvk.org.tr.).

Psikoloğlara göre, girişimci bir şeyi elde etmek veya bir şeye ulaşmak, denemeler yapmak, başarmak diğerlerinin elindeki otoriteyi almak ihtiyacında olan ve bu tür güdülerle, güdülenen insanlar demektir. Bir iş adamı için girişimci, tehdit unsuru saldırgan bir rakip anlamına gelebilir. Halk arasında girişimci, iş bilen, yönetici, kendi işini kurmaya çalışan atılgan bir kişi olarak tanımlanır.(Feruzahon 2007 s.26)

Yönetim, ancak birden fazla kişinin varlığı ile ortaya çıkan ve bu yönüyle ekonomik faaliyetten ayrılan bir grup (sosyal faaliyet) olduğu, genel olarak kabul edilmektedir. Yönetim ve yönetici kelimeleri, dilimizdeki idare, sevk ve idareci, müdür gibi terimlerin karşılığı olarak kullanılmaktadır. Yöneticiliğin, henüz doktorluk, mühendislik, avukatlık, kimyagerlik gibi belli bir öğrenimi, belli bir diploma derecesini ve belli bir eğitimin ardı sıra mesleki kuruluşça yapılan bir sınavla başarı sağlamayı, bu meslek kuruluşlarınca verilen ve devletçe onaylanan bir belgeyi gerektiren bir meslek karakteri kazanmadığı söylenebilir. Yönetim şu anda bir meslek için gerekli unsurların hepsine sahip olmakla birlikte, o yönde geliştiğine dair hiç şüphe yoktur.(Koçel 2007 s.11)

Yönetici, 'başkalarının vasıtasıyla iş gören kişidir.' Klasik iktisat teorisinde üretim faktörleri emek, sermaye ve doğal kaynaklar olarak kabul edilir. Günümüzde bilgi toplumuna girerken insan, iktisadi mal ve hizmetlerin üretilmesinde en önemli üretim faktörü olarak kabul edilmektedir. Bundan sonra da teknolojik gelişmelere paralel olarak insan unsurunun önemi devam edecektir.(Müftüoğlu ve Durukan 2004 s.12) Yönetici, lider tarafından geliştirilen ve hayal gücü ile vizyona dayanan yönlendirmeye uygun olarak planlar yapan ve bu planları usullere uygun olarak uygulayan ve öngörülen hedeflere ulaştıran kişidir. Bunun için yöneticinin fikir üretimi, iş bitirme azmi ve heyecanı, çalışkanlık, bilgi, deneyim, organizasyon, denetim, finans ve iç ve dışta iyi

ilişkiler kurma özelliklerine sahip şanslı bir ekiple çalışma alışkanlığını taşıması gereklidir. Yöneticilik bir meslektir ve eğitim ile elde edilir. (Müftüoğlu ve Durukan 2004 s.12)

1.GİRİŞİMCİLİĞİN ÖNEMİ

Girişimciler fırsatları görebilen, yaratıcı, risk alabilen, yeni mal ve hizmetler ya da sistemler geliştiren kişilerdir.

Girişimcilik ve girişimciliğin desteklenmesi ülkelerin temel politikası haline gelmiştir. Bu bağlamda girişimcilere maddi, manevi kurumsal bir takım destek mekanizmaları her düzeyde işletilmektedir. Bireyleri erken yaşlarda girişimci olmaya yönlendirmek ve toplumun kültürün bir parçası haline dönüştürmek amacıyla da üniversite düzeylerinde girişimcilik dersleri yaygınlaştırılmaktadır. Bu anlamda ülkemizde de son dönemlerde ciddi atılımlar gerçekleştirilmiş ve girişimcilik dersleri eğitim programlarına dâhil edilmiştir. Girişimciliği önemli kılan unsurlar şunlardır: (Döm 2008 s.34).

1.1.Ekonomik Büyüme ve İşsizlik Sorunu

Araştırmalar göre girişimcilik, ekonomik büyümeye önemli düzeyde katkı sağlamaktadır. Bir ülkede girişimcilik düzeyi arttıkça, yeni iş olanakları da artmaktadır. Türkiye gibi işsizlik oranının yüksek olan ülkelere, yeni iş alanının oluşturulması ve yeni istihdam olanaklarının geliştirilmesi çok önemli bir sorun olarak karşımıza çıkmaktadır. Girişimciliğin artırılması, işsizlik sorunu azaltacağından, girişimciliğin teşvik edilmesi birçok ülkede devlet politikası haline gelmiştir.

1.2.Rekabet Ortamı

Rekabet arttıkça işletmelerin etkinliği artacak, tüketiciler ve toplum lehine daha iyi üretim gerçekleşecektir. Bir ülkede girişimin artması rekabetin artmasına da sebep olacağından, işletmeleri daha üretken ve etkin olmasını zorunlu kılacaktır. İşletmeler için koşullarını zorlaştırırken, tüketiciler lehine bir ortam oluşacaktır. Tüketicilerin mal ve hizmetleri daha kaliteli ve daha ucuza elde etmesine neden olacaktır.

1.3.Toplum Menfaatleri

Girişimciliğin özendirilmesi ve başarılı girişimler üretkenliği ve iş olanaklarını artırarak toplum zenginliğine de katkıda bulunmaktadır. Ekonomik faaliyetlerinin toplum ve çevre üzerindeki etkilerine paralel toplumun beklentileri de artırmaktadır. Çevreye duyarlı işletmecilik anlayışı günümüzde daha fazla talep edilmektedir. Çevreyle barışık ürünler üretilmesi, çevre kirliliğini önleyici sistemler kurulması 'sorumlu girişimcilik' anlayışının bir ürünüdür. Toplum menfaatlerine hizmet eden işletmeler (eğitim, sağlık, çevre, vb. alanlarda) kamuoyunda daha fazla itibar görmekte ve ürünlerine olan talep artmaktadır.

1.4.Bireysel Menfaatler

Girişimciliğin en önemli faydalarından biri de bireyin kendi potansiyelini ortaya koyma ve yapmak istediklerini uygulama imkânı vermesidir. Motivasyon teorilerinden en çok bilinen Maslow'un İhtiyaçlar Teori'sine göre kişiler ihtiyaçlarını gidermek için belirli yönde davranır. Bu nedenle, ihtiyaçlar davranışı belirlemektedir. Bu ihtiyaçlar hiyerarşisi sırasıyla şöyledir; fizyolojik ihtiyaçlar, kendini gösterme ve kendini tamamlama ihtiyaçları. Bağımsız çalışma ve kendilerini gerçekleştirme gibi üst düzey ihtiyaçlar bireyi girişimci olmaya, risk almaya teşvik etmektedir.

2.ARAŞTIRMA

'Marmara Üniversitesi Sağlık Yönetimi Bölümü Öğrencilerin Girişimcilik Özelliklerini' belirlemeye yönelik bu araştırma ile öğrencilerin girişimcilik hakkındaki düşünceleri, girişimcilik özelliklerini taşıyıp taşımadıkları tespit edilmeye çalışılmıştır. Ayrıca öğrencilerin girişimcilik özellikleri varsa bile onları girişimci olmaktan vazgeçiren nedenler belirlenmeye çalışılmış ve bu nedenleri ortadan kaldıracabilecek çözüm önerileri sunulmuştur.

Marmara Üniversitesi Sağlık Yönetimi Bölümü'nde, sağlık kurum ve kuruluşlarında geçerli olan yönetim, işletme ve planlama faaliyetleri için gerekli olan bilgi beceriyi kazandırmak amacıyla 'Hastane Yönetimi' 'Sağlık Hizmetleri Organizasyonu' 'Sağlık Finansmanı' 'Sağlık Sigortacılığı' Sağlık Teknolojileri ve Kullanımı', gibi konularda dersler verilmektedir. Sağlık Yönetimi Bölümü bu alanda olan, ilk bölümlerden biridir. 2000'li yıllarda ilk mezunlarını veren üniversite bu mezunlar aracılığı ile özellikle özel sektörde oldukça etkin olmuştur (<http://sbf.marmara.edu.tr>)

Sağlık Yönetimi alanında lisans eğitimi alan 2012 yılı verilerine göre 1.sınıf 68 kişi, 2. Sınıf 67 kişi, 3.sınıf 62, 4.sınıf 50 kişi olup toplam 247'dir. Öğrencilerin %85'ine ulaşılmıştır. Çalışmaya katılan öğrencilerden %57'si kız öğrenci, %43'u erkek öğrenciden oluşmaktadır.

Marmara Üniversitesi Sağlık Yönetimi öğrencilerinin girişimcilik özellikleri üzerine yapılan bu çalışma için, Selçuk Üniversitesi Eğitim Fakültesi öğrencileri üzerine yapılan girişimcilik ölçeğinden yararlanılmıştır. Uzmanlar tarafından oluşturulan ölçek, Selçuk Üniversitesi Eğitim fakültesinde okuyan 474 öğrenci üzerine uygulanmıştır. Fakülteyi temsil etmesi için rastgele yöntem uygulanmıştır. Araştırmanın örneklemini 355 kız öğrenci, 119 erkek öğrenci oluşturmaktadır (Yılmaz 2009 s.198).

Ölçek, öğrencilerin girişimcilik özelliğini belirlemek için geliştirilmiştir. Güvenilirlik analizleri sonucu ölçeğin Cronbach Alfa güvenilirlik kat sayısı 0,90 bulunmuştur. Rathus Atılganlık Envanteri: Girişimcilik ölçeğinin ölçüt geçerliliğini test etmek amacıyla Rathus Atılganlık Envanteri kullanılmıştır. Kişiler arası ilişkilerde atılganlığın ölçülmesi amacıyla Rathus (1973) tarafından geliştirilen ve Voltan (1988) tarafından Türkçeye uyarlanan 'Rathus Atılganlık Envanteri' 30 maddeden oluşmaktadır. Olumlu ve olumsuz ifadeler bulunmaktadır. Ölçekteki olumlu ifadeler: 3, 6, 7, 8, 10, 18, 20, 21, 22, 25, 27, 28, 29. maddelerdir. Olumsuz ifadeler: 1, 2, 4, 5, 9, 11, 12, 13, 15, 16, 17, 19, 23, 24, 26, 30. maddelerdir. Ölçeğin güvenilirliği test tekrar yöntemi ile, 78, iki yarı yöntemi ile de, 77, bulunmuştur. Acar ise Türkçeye çevirisinde ise tekrarı yöntemi ile, 92, testin yarıya bölünmesi yöntemi ile de, 77, güvenilirliğini bulmuştur (Yılmaz 2009 s.198).

Veri Analiz Teknikleri: Selçuk Üniversitesindeki bu çalışmanın ölçek geliştirme boyutunda madde ortalaması, madde standart sapması, madde- test korelasyonu, faktör analizi, Sperman Brow Korelasyon ve Cronbach Alfa güvenilirlik katsayıları, araştırma boyutunda ise aritmetik ortalama, standart sapma ve bağımsız t testi tekniklerinden yararlanılmıştır. Verilerin analizinde SPSS programı kullanılmıştır (Girginer ve Uçkun <http://iibf.ogu.edu.tr>).

Tablo1: Girişimcilik Puanlarının Değerlendirilmesi

Puan	Girişimcilik Düzeyi
36-64	Çok düşük girişimcilik
65-92	Düşük girişimcilik
93-123	Orta düzey girişimcilik
124-151	Yüksek girişimci
152- 180	Çok yüksek girişimci

Araştırmaya katılanların %29'u 1.sınıf, %24'ü 2.sınıf, %23'ü 3.sınıf ve %24'ü son sınıf öğrencileridir. Araştırmaya katılan 1.sınıfın %54'ü kız öğrenci ve %46'sı erkek öğrencidir, 2.sınıfın %65'i kız öğrenci ve %35'i erkek öğrencidir, 3.sınıfın %54'ü kız öğrenci ve %46'sı erkek öğrencidir. 4.sınıfın ise %56,'sı kız öğrenci ve %44'ü erkek öğrencidir. Toplam öğrencilerin %57'si kız ve %43'ü erkektir.

Sağlık Yönetimi öğrencilerinin girişimcilik özelliklerine incelendiğinde; Öğrencilerin sınıf bazında girişimcilik özelliklerini belirlemek için SPSS programından One-Way ANOVA testi kullanılmış ve yukarıdaki tablo sonucuna ulaşılmıştır.

Tabloda belirtildiği gibi, 1.sınıf öğrencilerinin girişimcilik puanı sınıf ortalaması 142,01, 2.sınıf öğrencilerinin girişimcilik puanı sınıf ortalamasının 138,60, 3. Sınıf öğrencilerinin girişimcilik puanı sınıf ortalamasının 140,18, 4.Sınıf öğrencilerinin girişimcilik puanı sınıf ortalamasının 138,62 olduğu saptanmıştır. Tüm sınıfların genel ortalaması ise 139,99 olarak saptanmıştır.

Sınıflar arası girişimcilik ortalamaları $p \geq 0,05$ olduğundan sınıflar arasında girişimcilikleri arasında anlamlı bir ilişki yoktur. Dört sınıfın ortalamaları 124-151 değerleri arasında olduğundan yüksek girişimci oldukları saptanmıştır.

Araştırmaya katılanların 121'i kız öğrenci 91'i erkek öğrencidir. Cinsiyet olarak girişimcilik ortalamaları incelendiğinde puan ortalamaları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki yoktur. ($p>0.05$).

Araştırmaya katılan öğrencilerin mezun olduktan sonra 47'sinin kendi işinde çalışmak istediği, 165 öğrencinin ise ücretli çalışmak istediği saptanmıştır. Girişimcilik ortalamaları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki yoktur. ($p>0.05$)

Araştırmaya katılan öğrenciler arasında, 48 öğrencinin babasının kendi işini yaptığı, 117 öğrencinin babasının ücretli çalıştığı, 47 öğrencinin babasının çalışmadığı saptanmıştır. Girişimcilik ortalamalarının karşılaştırılması yapıldığında istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki yoktur.($p>0.05$)

Araştırmaya katılan öğrencilerden, 2 öğrencinin annesinin kendi işini yaptığı, 16 öğrencinin annesinin ücretli çalıştığı, 194 öğrencinin annesinin çalışmadığı saptanmıştır. Girişimcilik ortalamalarının karşılaştırılması yapıldığında istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki yoktur($p>0.05$).

SONUÇ

Bir ülkenin kalkınması ve gelişmesi ekonomik değer yaratacak, büyümeye hız kazandıracak, değişken koşullara uyum sağlayabilme yeteneğine sahip girişimciler oluşturmasına bağlıdır. Bilgi toplumunda ülkeler insanlarını ve özellikle gençleri girişimciliğe yönlendirmek için çaba harcamaktadırlar. Bu nedenle iyi yetişmiş girişimcilik nitelikleri kazandırılmış dinamik, zeki, hırslı, istekli, fırsat odaklı ve risk almaya eğilimli bireyler yetiştiren ülkeler geleceğe daha iyimser bakabilmektedirler.

Girişimcilik ve girişimciliğin desteklenmesi gerek gelişmiş ve gelişmekte olan ülkelerin temel politikası haline gelmiştir. Bu bağlamda da girişimcilere maddi manevi kurumsal bir takım destek mekanizmaları her düzeyde verilmelidir.

Erken yaşlarda bireyleri girişimci olmaya yönlendirmek ve toplum kültürünün bir parçası haline dönüştürmek amacıyla da üniversite düzeylerinde girişimcilik dersleri yaygınlaştırılmaktadır. Bu anlamda ülkemizde de son dönemlerde ciddi atılımlar gerçekleştirilmiş ve girişimcilik dersleri eğitim programlarına dâhil edilmiştir.

A.B.D' de girişimcilik alanında derslerin üniversitelerde okutulması 1970'lerde yaygınlaşmıştır. 2000'li yıllarda dünyanın birçok ülkesinde 2000'e yakın üniversitede girişimcilik dersleri okutulmakta, bu alanda bilimsel hakemli dergiler yayınlanmaktadır. Ülkemizde Osmangazi Üniversitesi, İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi İşletme Bölümü, öğrencilerinin girişimcilik eğilimlerine yönelik yapılan bir araştırmanın sonuçlarına göre, ilgili öğrencilerin %40,5'i işletme bölümü öğrencilerinin gelecekte kendi işlerini kurmaları gerektiğini düşünmelerine rağmen sadece %8,7' si kariyerlerinin ilk beş yılında girişimci olmayı, yüksek maaşlı bir işte çalışmaya tercih ettikleri saptanmıştır.(Girginer ve Uçkun [http:// iibf.ogu.edu.tr](http://iibf.ogu.edu.tr))

Sakarya Üniversitesi, İktisadi ve idari bilimler Fakültesi, İşletme, İktisat, Çalışma Ekonomisi ve Endüstri İlişkileri bölümü öğrencilerinin üzerinde gerçekleştirilen bir araştırmaya göre, öğrencilerin %71'i ilerde kendi işlerini kurmak istediklerini belirtmişlerdir. İlgili öğrencilerin, başarıya ihtiyacı olmasına rağmen; risk alma, belirsizliğe tolerans, yenilikçilik, kendine güven ve kontrol merkezinde kararsız kaldıkları gözlenmiştir. (Bozkurt Öznur <http://girisim.comu.edu.tr>) Çukurova Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler, Tıp, Mühendislik ve Eğitim Fakültelerinde yapılan diğer bir araştırmanın sonuçlarına göre, üniversite öğrencilerinin girişimcilik düzeyi orta olmasına rağmen İktisadi ve İdari Bilimleri öğrencilerinin ortalamanın üstünde bulunmuştur. Fakülte öğrencilerinin girişimcilik eğitimi almalarının bu sonucu doğurduğu düşünülmektedir. Fakülte öğrencilerinin başarıya ihtiyacı, içsel kontrol ve yaratıcılık düzeyleri diğer fakültelerin öğrencilerinden daha yüksektir.(Avşar <http://sosyabilimler.cu.edu.tr>) Bu çalışmada ise öğrencilerin girişimcilik puanları 124 ile 150 arasında olup girişimcilik düzeylerinin yüksek olduğu gözlemlenmiştir. Sınıflar arası karşılaştırma yapılmış ve tüm sınıfların girişimcilik düzeyleri arasında anlamlı bir farkın olmadığı gözlemlenmiştir.

Türkiye, Azerbaycan, Kırgızistan ve Özbekistan'da İktisadi ve İdari Bilimler fakültelerindeki bölümlere denk gelen bölümlere (işletme, iktisat, maliye, uluslar arası ilişkiler vb.) eğitim gören öğrenciler üzerine yapılan karşılaştırmalı bir araştırmanın sonuçlarına göre, Türkiye'de eğitim gören öğrencileri, diğer ülkelerde eğitim gören öğrencilerden daha az düzeyde (%28,8) girişimcilik eğitimi almalarına rağmen, daha yüksek düzeyde (%29,4) mezun olunca kendi işlerini kurmak istedikleri tespit edilmiştir. Ayrıca, Türkiye'deki öğrencilerin, diğer ülkelerdeki öğrencilere göre daha yüksek düzeyde girişimlerin yenilikçi olması gerektiğini düşündükleri gözlenmiştir. Marmara Üniversitesi Sağlık Yönetim Bölümü öğrencilerinin de girişimcilik düzeyleri (124-150) değerleri arasında çıkmasına rağmen öğrenciler mezun olduktan sonra kendi işinde çalışmak isteyenlerin oranı %22'dir.

İspanya'da yapılan bir araştırmada, üniversitelerin girişimciliğe yönelik sağladığı desteklerle, ülkedeki mevcut girişimcilik faaliyetleri arasında ilişki bulunamamıştır. Bununla beraber kişilerin girişimcilik niyetleriyle, üniversitelerin girişimciliğe yönelik sağladığı destekler arasında ilişki tespit edilmiştir. Bu durum, İspanyadaki girişimcilik faaliyetleri üzerinde yüksek eğitimin etkisinin arttığının göstergesi olarak düşünülebilir. Parnel vd. (1995) tarafından yapılan bir diğer araştırmada, A.B.D'li öğrencilerin Mısırlı öğrencilere göre daha fazla girişimcilik eğitimleri aldıkları, girişimcilik fırsatlarıyla karşılaştıkları ve fırsatları değerlendirmek için kendilerine daha çok güvendikleri tespit edilmiştir. Koironen vd. (1997) yapılan bir araştırmada A.B.D.'li girişimcilerin ve yöneticilerin, Finlandiyalı girişimcilere ve yöneticilere göre daha fazla risk aldıkları tespit edilmiştir. Kolvereid'in (1996) Norveç'te işletme yüksek lisans eğitimi alan öğrenciler üzerinde gerçekleştirdiği araştırmanın sonuçlarına göre, ekonomik fırsat, otorite, bağımsızlık, zorluklar, kişisel farkındalık ve sürece katılım kişilerin girişimci olmak istemelerine neden olmaktadır. Almanya ve A.B.D.'de yüksek lisans düzeyinde işletme eğitimi alan 489 öğrenci üzerinde yapılan bir diğer araştırmada, Almanya ve

A.B.D.'li öğrencilerin girişimcilik potansiyellerinin benzer düzeyde olduğu tespit edilmiştir. A.B.D.'li ve Alman öğrencilerin, problem çözme, belirsizliği tolerans, risk alma isteği, müşteri odaklılık düzeyleri arasında fark olmadığı gözlemlenmiştir. Bununla beraber, A.B.D.'li öğrencilerin iç, kontrol, duygusal denge ve empati düzeylerinin, Alman öğrencilerinden daha yüksek olmasına karşı; alman öğrencilerin başarıma ihtiyacı ve ekip odaklılık eğilimlerini, A.B.D.'li öğrencilerden daha yüksek olduğu gözlemlenmiştir. Martz ve diğerleri, A.B.D., İngiltere ve Fransa'da lisans düzeyde işletme eğitimi alan 900 öğrenci üzerinde yaptığı araştırmaya göre, A.B.D.'li öğrencilerin Fransız ve İngiliz öğrencilere göre daha yüksek düzeyde, girişimciliği daha iyi bir hayat tarzı olarak algıladıkları tespit edilmiştir. Kristiansen ve Indarti'nin 251 üniversite öğrencisi üzerinde gerçekleştirdikleri araştırmanın sonuçlarına göre, Endonezyalı öğrencilerin, Norveçli öğrencilerden daha çok girişimcilik niyetine sahip oldukları tespit edilmiştir. Bunun nedeni olarak, Norveç'te girişimcilerin sosyal statülerinin ve gelirlerinin, bir kuruluşa çalışan kişilere göre daha düşük olması belirtilmiştir.(Feruzahon <http://tez2.yok.gov.tr/tez.htm>)

Marmara Üniversitesi öğrencileri girişimcilik dersini sadece birinci sınıfta almasına rağmen öğrencilerin girişimcilik isteklerinin yüksek olduğu tespit edilmiştir. Araştırmada sınıflar arası bir değerlendirme yapılmış ve sınıflar arası değerlendirmede anlamlı bir farkın olmadığı gözlemlenmiştir. Cinsiyetler arasında bir karşılaştırılma yapılmış ve anlamlı bir farkın olmadığı yine araştırmada gözlemlenmiştir. Araştırmaya baba mesleği ve anne mesleği de alınmış ama öğrencilerin girişimcilik düzeyleri arasında anlamlı bir farkın olmadığı gözlemlenmiştir. Araştırmada yaş faktörü çalışmaya dahil edilmemiştir. Öğrencilerin mezun olduğunda kendilerinin mi yoksa ücretli mi çalışmak istediklerinin sorusuna verilen cevaplar ile girişimcilik ortalamaları arasında bir değerlendirme yapılmış ve anlamlı bir farkın olmadığı gözlemlenmiştir.

Bu araştırma Sağlık Yönetimi öğrencilerinin girişimci potansiyelinin olup olmadığı ve sınıflar arası girişimcilik eğilimlerini değerlendirmek için yapılmıştır. Sağlık Yönetimi Bölümü ilerde sağlık sektöründe profesyonel sağlık yöneticilerinin yetiştirilmesi için açılmış bir bölümdür. Bundan dolayı bu bölüm öğrencilerinin lider bir kişiliğe sahip olması ve bölüm öğrencilerinin girişimci atılgan olmaları beklenmektedir. Bölüm öğrencilerinin bu duruma hazır olup olmadıkları gözlemlenmeye çalışılmıştır. Araştırmaya göre öğrencilerin büyük bir çoğunluğunun girişimci oldukları gözlemlenmiştir. Ancak araştırmada öğrencilerin mezun olduktan sonra kendi işlerinde çalışmak isteyenlerin çok az olduğu saptanmıştır. Bu da öğrencilerin girişimci ruhuna sahip olduklarının farkına varamadıklarını göstermektedir. Bu konuda farkındalık yaratılması oldukça önemlidir. Girişimcilik özelliklerine sahip öğrencilerin maaşlı çalışmaları ileride problem yaratabilir. Araştırma kısıtlı bir örnekleme gerçekleştirilmiştir. Çalışmanın önemi için tekrarlanması gerekmektedir. Derslerde girişimcilik konusunun hem öğrenciler için hem de ülkemiz açısından önemi çalışmada vurgulanmaktadır.

KAYNAKÇA

- DÖM, S. (2008.) 'Girişimcilik ve Küçük İşletme Yöneticiliği' Detay Yayınları, Ankara.
- FERUZAHON, A. (2007) 'Öğrencilerin Girişimcilik Özellikleri ve İş Değerleri : Kırgızistan, Özbekistan, Azerbaycan ve Türkiye Karşılaştırılması' Yüksek Lisans Tezi Sakarya Üniversitesi Sosyal Bilimleri Enstitüsü, Sakarya.
- KORKMAZ, S (2000) 'Girişimcilik ve Üniversite Öğrencilerinin Girişimcilik Özelliklerini Belirlemeye Yönelik Bir Çalışma' Hacettepe Üniversitesi Ankara.
- KOÇEL, T. (2004) 'İşletme Yöneticiliği' 10.Baskı. İstanbul: Arıkan Basım Yayın Dağıtım, 2005. Baskı, Ankara: Siyasal Kitapevi.
- MÜFTÜOĞLU, T. ve DURUKAN, T. (2004). 'Girişimcilik ve KOBİ'ler', Ankara: Gazi Kitabevi.
- TUTAR, H. ve ORHAN, K. (2003) Girişimcilik ve Küçük İşletme Yönetimi. Ankara: Seçkin Yayıncılık.
- YILMAZ, E. (2009). 'Üniversite Öğrencilerine Yönelik Girişimcilik Ölçeğinin Geliştirilmesi' Yüksek Lisans Tezi, Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Konya.
- AVŞAR <http://sosyalbilimler.cu.edu.tr//tezler/1276.pdf>
- BOZKURT, Ö. http://girisim.comu.edu.tr//dergi/al/eski_yil//1in2/bozkurt.pdf
- GİRGİNER ve UÇKUN <http://iibf.ogu.edu.tr/bildiriler/18-02.pdf>
- <http://sbf.marmara.edu.tr>
- www.ytukvk.org.tr. 22 Ocak 2007.